

Tiit Rahe
Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee
Narva mnt 7a
15172 Tallinn, Eesti

Teie 07.07.2021 nr DM-114843-14

Meie 03.08.2021 nr 17-1/21-0083/4214-2

**Vastuskiri riigi huvi väljaselgitamisele Veltsi
IV uuringuruumi geoloogilise uuringu loa
taotluse menetluses**

Austatud Tiit Rahe

Oma kirjas Majandus-ja Kommunikatsiooniministeeriumile (edaspidi MKM) palusite riigi huvi väljaselgitamiseks ministeeriumi seisukohta Lääne-Viru maakonnas Rakvere vallas Päide külas asuva Veltsi IV uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse menetluses. Palusite vastust põhjendada ning võimalusel välja tuua seosed arengudokumentidega või -kavadega ning muude asjassepuutuvate dokumentidega.

Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 5,37 ha ning uuringuruumi näol on tegemist Veltsi liivamaardla ühe võimaliku laiendusega. Maardlas tehtud varasemate uuringute tulemused ja piirkonna geomorfoloogilised tingimused loovad eeldused maavara esinemiseks ka taotletaval alal. Geoloogiline uuring viiakse läbi eesmärgiga uurida kinnistu väärtust mäetööstusmaana ja vähima võimaliku keskkonnamõjuga liiva kaevandamise võimalikkust. Selleks on vaja välja selgitada uuringuruumis leviva lasundi geoloogiline ehitus, kasuliku kihi paksus, maavara levik ja kvaliteet ning kaevandamistingimused. Uuringute tulemustel selguva võimaliku maavara leidumise korral on tulevikus arendaja soov taotleda alale maavara kaevandamise luba ning arendada Veltsi liivamaardla piirkonda tervikuna.

Kuigi geoloogilise uuringu loa andmine ei ole otseselt seotud uuritava piirkonna ehitusmaavarade varustuskindlusega, peame vajalikuks märkida, et kehtiv varustuskindluse arvutus ei võta arvesse maanteede ja raudteede ehitus- ning remonditööde kvaliteedinõudeid ehitusliiva ja kruusa kohta (Transpordiameti hinnangul on kehtivate nõuete järgi teedehhituseks sobilik umbes neljandik liiva-

kruusa üldvarudest). Eelkõige on oluline madal savi- ja tolmuosakeste sisaldus, mis garanteerib tee muldkehas täitematerjali vajalikud filtratsiooniomadused.

Varustusallikate mitmekesistamise eesmärgiks on vähendada materjali veokaugust ehk varustamisega kaasnevat ökoloogilist jalajälge ja keskkonnamõju. Maardla tarbijale lähemale toomine vähendab liikluskoormust, muudab turvalisemaks liikluskorralduse, vähendab CO₂ emissioone ning teede lagunemist. Suurem veokaugus muudab riigi ehitusobjektid kallimaks. Näiteks 30 km kauguselt suurte koguste ehitusmaterjalide transport teeb omahinna ligi 50 % kallimaks ning 50 km veokauguse puhul 67 % kallimaks. Seega on oluline, et objektide varustamisel täitematerjalidega võetaks kasutusele esmalt need karjäärid, mis asuvad lõpptarbijale kõige lähemal.

Arvestades seatud eesmärki ehitada Tallinn-Narva maantee neljarealiseks kogu ulatuses, jääb Veltsi liivamaardla otsesse teeninduspiirkonda Tallinn-Narva maantee ehitusel Haljala-Sõmeru lõigu tee ehitus (lõigu pikkus ~10,5 km). Lähtudes viimatisest suuremast TEN-T maantee ehitusobjekti Aaspere-Haljala teelõigu projektist, siis hinnanguliselt kulub Veltsi liivamaardla otsesest teeninduspiirkonnas oleva Tallinn-Narva maantee ümberehitamiseks neljarealiseks maanteeks ~740 tuh m³ täitematerjali. Dokumendis „Riigiteede teehoiukava 2020 – 2030“

https://www.mnt.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/Yldine/riigiteede_teehoiukava_2020-2030.pdf) on ette nähtud Tallinn-Narva maanteel Põdruse ja Sõmeru eritasandiliste ristmike ehitus (kava järgi planeeritud aastateks 2029 – 2030). Mõlemad liiklussõlmed jäävad Veltsi liivamaardla otsesse teeninduspiirkonda, ning mõlema objekti jaoks on Veltsi maardla lähim potentsiaalse täitematerjaliga maardla.

Hinnates Veltsi liivamaardla piirkonna varustuskindlust vastavalt varustuskindluse juhendis toodule, siis selgub, et 50 km veokauguse raadiuses on varustuskindlus tagatud kõikide maavarade osas, küll aga väheneb varustuskindlus ehitusliiva osas 30 km veokaugusel juba 11 aastale ning 20 km raadiuses on ehitusliiva varustuskindlus vaid 2 aastat. Sellest nähtub, et piirkonnas, kuhu on kehtiva teehoiukavaga ning Vabariigi Valitsuse tegevuskavaga planeeritud suuremahulised ehitusobjektid, kvaliteetse täitematerjali (ehitusliiva) varustuskindlus sisuliselt puudub. Arvestades eelnevalt esitatud põhjendusi, siis juhul, kui Veltsi liivamaardlas tuvastatakse täiendavate geoloogiliste uuringutega kvaliteedilt väga head ehitusliiva levikut, on see tugeva positiivse mõjuga Veltsi liivamaardla potentsiaalse teeninduspiirkonna varustuskindlusele. Samuti näitab kvaliteetse ehitusliiva defitsiiti Veltsi liivamaardla piirkonnas ka asjaolu, et mitmete suurte ehitusobjektide varustamiseks on kasutatud Kuusalu maardlast kaevandatud ehitusliiva.

Võttes arvesse eelpool väljatoodut, on MKM seisukohal, et Veltsi uuringuruumi geoloogilise uuringu loa väljastamine on piisavalt riigi huvides, sest annab riigile ja KOV-le olulist geoloogilist, hüdrogeoloogilist ning keskkonnaalast informatsiooni, lisaks tehakse saadud teabe

kohaselt vajaduse korral muudatused keskkonnaregistris, milles talletatud infot saab edaspidi kasutada näiteks uute planeeringute ja arengukavade koostamisel. MKM leiab, et taotletud uuringul on eraldi väärtus ning seda sõltumata sellest, kas tulevikus hakatakse antud alal liiva kaevandama või mitte. MKM leiab ka, et uuringuloa andmisest keeldumine põhjendusega, et uuringuloa taotlemine on ilmselgelt ettevalmistus kaevandamisloa taotlemiseks, ei ole seniseid kohtupraktikaid arvestades põhjendatud, kuna uuringuluba ja kaevandamise luba on erinevad menetlused.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaanus Uiga
energeetikaosakonna juhataja
energeetika ja maavarade asekancleri ülesannetes

Margus Raha
625 6406 Margus.Raha@mkm.ee